

Posudek vedoucí na práci Anny Skočdopolové nazvané *Letterboxd: Horečka digitálních databází*

Anna Skočdopolová ve své práci sleduje Letterboxd, který bývá označován jako online sociální katalogizační služba. Práce však ukazuje, že na něj lze nahlížet z vícera perspektiv. Spolu s autorkou textu můžeme tuto stránku zařadit mezi sociální sítě, novodobý archiv, sledovat ji v kontextu filmových databází a databází filmových fanoušků, které dovolují shromažďovat a třídit informace o filmu a třídit filmové myšlení a historické vědomí. Jak se však postupně ukazuje, můžeme se jí věnovat také jako specifickému fenoménu, externí paměti vytvářející kolektivní znalosti, ale i jako novodobému „kritikovi“. Anna Skočdopolová v textu nejprve představí Letterboxd jako fenomén společensko-historický a ukáže možnosti jeho používání. V těchto, částečně kompilačních pasážích je pozoruhodné sledovat posuny mezi okrajovou, alternativní kulturou a středním proudem, ale i mediální transpozici od tištěného čtvrtletníku k webovému rozhraní. V další části práce se autorka pokouší na základě teoretické literatury uchopit jednotlivé rysy a specifika Letterboxdu. Jelikož jejím cílem je se také dobrat toho, jaké jsou možné dopady užívání Letterboxdu na filmové diváctví, připravila dotazník, na který ji odpovědělo 197 respondentů z celého světa (a oceňuji, že se podařilo získat tolik výpovědí, čímž má šetření vypovídající hodnotu).

Na práci se mi zdá podstatné zejména to, jak se Anna k danému fenoménu staví. Jako jeho letitá uživatelka by mohla být nekritická, přejímat jeho oficiální rétoriku nebo fanouškovskou perspektivu. Během psaní jsou tyto momenty pouze občasné, naopak se autorka mnohokrát „zastaví“, aby promýšlela jeho charakteristické rysy v širším, obecnějším a teoretičtějším kontextu, popisovala výhody i nevýhody, klady a zápory, prezentované a skutečné. Letterboxd se díky této problematizaci stává platformou, skrze níž lze nahlížet současnou práci algoritmů, katalogizační praxi, otázku externí a externalizované paměti a zamýšlet se nad problémem současné kritiky – text tak získává přesah a velice aktuální rozměr. V několika místech můžeme polemizovat s tím, zda jsou to opravdu zde popisované charakteristiky, které dohromady utvářejí sledovanou webovou stránku, nebo zda jsou souvislosti někdy až příliš nahodilé, asociativně vystavěné a mechanické. Už tato provokace k rozvažování o digitálních médiích, aplikacích a platformách je však cenná a podnětná. Díky „ohmatávání“ Letterboxdu tak přemýšlíme o současném digitálním světě, o jeho zákonitostech, manipulativních operacích, falešné svobodě, nové struktuře moci, možnostech a limitech online prostoru nebo o práci s velkými objemy dat.

Při posuzování práce se nejvíce zamýšlím nad tím, jak se lze věnovat tomuto fenoménu, aniž bychom dobře znali jeho skutečný vývoj, motivace a důvody jeho tvůrců či přesnou architekturu této sítě. Rovněž těžko nahlédneme do základních technických a mediálních parametrů a operací, které ji tvoří, nedostaneme se za jeho prezentované rozhraní a oficiálně zveřejněné informace. Na celý fenomén pak hledíme zvnějšku, z uživatelské a omezené perspektivy, na základě jedné vlastní zkušenosti, jednoho uživatelského profilu. Ač se Anna pokouší vést dialog s takto slepě přijímanou pozicí, přesto je mnoho tezí spíš hypotetických a spekulativních. Nemožnost dostat se do skutečného podhoubí této sítě pak vede k zjednodušování (jako příkladná je pak věta ze závěru: „Stejně jako při používání jakékoliv jiné sociální sítě je tedy nutné využívat ho rozumně a mít na vědomí všechny vlivy, které za jeho fungování stojí.“ To je samozřejmě pravda, ale běžnému uživateli se tyto vlivy těžko podaří odhalit.). Chytrý je

pak krok, který vede autorku práce ke sledování uživatelů a jejich diváckého chování – tedy k přiznaně vnějšímu pohledu.

Práce splňuje požadavky, které jsou na ni kladeny. Autorka prokázala schopnost samostatného uvažování, kladení si zásadních otázek, velice dobré a poctivé práce s teoretickou i historickou literaturou, jakož i kreativitu při získávání dat od uživatelů sledované sítě. Text je čtivý, velice dobře formulovaný a inspiruje k přemýšlení o současných digitálních platformách, ale i o proměně cinefile. Rozsah textu je těsně nad minimálním limitem určeným pro bakalářské práce, dosahuje ho však, není tedy důvod práci zamítnout. Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení velmi dobře, ale ani hodnocení výborně se nebráním – výsledek necht' určí obhajoba.

Dne 18. ledna 2024, v Praze Michli

Doc. PhDr. Kateřina Svatoňová, Ph.D.